

# *Chysis bractescens*

## tarvitsee vuodenajat

Teksti ja kuvat ARI MATIKKA



Suvun kreikankielinen nimi *Chysis* kertoo, että kasvin 8 siitepölymyhkyä ovat sulautuneet yhteen. Nykyisin sukuun luetaan kymmenkunta lajia, joista vain muutamaa on kaupallisesti saatavilla.

*Chysis bractescens* kasvaa epifyytinä eteläisestä Meksikosta Nicaraguahan ulottuvalla alueella merenpinnan tasolta 850 metrin korkeudelle. Vuodenaikoja on kaksi. Kuiva kausi alkaa tammikuussa ja jatkuu kesäkuuhun, jolloin kasveissa näkyy selvää kellastumista. Kun sateet saapuvat heinä–elokuussa, alkaa kasvukausi, ja lehdet tömiin puihin kasvaa uusia lehtiä ja kukkia. Elo–syyskuussa saadaan lähes päivittäin lyhyitä sadekuuroja. Lämpö vaihtelee päivisin 22–30 asteen tienoilta, enimmäillään se voi nousta rannikolla reilusti yli 30 asteen. Ilmankosteus on kuivallakin kaudella korkea (60–90 %).

Meillä keväällä kasvavat varsimukulat ovat suotuisissa oloissa suuria ja paksuja. Ku-

kat muodostuvat lähes samaan aikaan uuden verson kanssa. Kukkia on yhdessä tai kahdessa varressa ryppäänä kymmenkunta. Tuoksuttomien, paksu-maltoisten kukkien kehälehdet ovat valkoisia, huuli on keltainen. Kukat kestävät noin 10 viikkoa.

Syksyllä *Chysis bractescens* pudottaa lehtensä kesän aikana valmistuneista varsimukuloista ja varustautuu siten kuivempaan ja hieman viileämpään kauteen.

### Kasvatus

Kasvin koosta ja kasvunopeudesta voi päätellä, että se tarvitsee kasvukaudella runsaasti kosteutta, lämpöä ja ravinteita. Kasvun valmistuttua seuraa osittainen lepovaihe.

Talvisin lämpö on vaihdellut 16–20 asteen välillä, kesät kasvini on ollut pienessä kasvihuoneessani. Kasvukaudella olen pitänyt sen koko ajan jokseenkin märkänä ja antanut jatkuvasti kastelulannoitusta. Myös talvi-

sin olen kastellut kohtuullisesti niin, ettei kasvini ole koskaan päässyt kuivahtamaan, eivätkä sen mukulat ole rutistuneet. Valon määrä on ollut varsinkin talvella sama kuin mitä perhosorkideat tarvitsevat. Lajin ohuet lehdet sietävät täplittäistä aurinkoaakin. Sen sijaan on varottava etanoita, jotka pitävät lehtiä herkkunaan. Tällaiseen hoitoon kasvini on ollut tyytyväinen, se kukki edellisenä talvena jopa kolme kertaa aloittaen jo loppusyksyllä.

Oma kasvini tuli Kargen puutarhalla 2012. Se on kasvattanut joka vuosi uuden varsimukulan,

nyt niitä on kehittymässä kaksi. Kasvin pituus ruukun laidasta uloimman lehden kärkeen lähentelee metriä, joten aivan joka ikkunalaudalle sitä ei voi suositella. Ongelmaksi on muodostumassa, että *Chysis bractescens* ryömi hiljalleen ulos ruukustaan, jolloin uudet juuret eivät pääse kiinni kasvualustaan. Oletan, ettei se ole kovin innoissaan alustan vaihdosta, joten piakkoin on löydettävä isompi ruukku, johon juuripaakku mahtuu kokonaisuena. Kasvualusta on kaarnan ja turpeen sekoitusta, joka on aika päiviä sitten maatonut. ■